

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/64/2020
Identifikačné číslo spisu: 7207215081
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7207215081.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: BKS-Leasing s.r.o., Pribinova 4, Bratislava, IČO: 31 644 333, zastúpeného: Advokátska kancelária Mgr. Miroslav Rybánsky, s.r.o., Kresánkova 3580/7A, Bratislava, IČO: 50 150 278, proti žalovanému: I. Y., nar. XX.XX.XXXX, J. XXXX/XX, T., zastúpenému JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou, Škultétyho 3, Košice, o zaplatenie 5.518,35 Eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. októbra 2018, č. k. 2Cob/52/2018-286, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.
- II. Žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II, ako súd prvej inštancie, rozsudkom z 13.11.2017, č. k. 32Cb/59/2008-253 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 5.518,35 eur s 13 % ročným úrokom z omeškania od 08.08.2006 do zaplatenia a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania.
2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia 5.518,35 Eur s prísl. z titulu neuhradenia leasingových splátok v zmysle zmluvy č. LZF/05/40176 zo dňa 23.09.2005.
3. Po citovaní príslušných zákonných ustanovení, na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobca ako prenajímateľ a žalovaný ako leasingový nájomca uzatvorili 23.09.2005 leasingovú zmluvu č. LFZ/05/40176 (zmluvu o finančnom prenájme s právom kúpy prenajatej veci v zmysle § 269 ods. 2 a § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka), predmetom ktorej bol finančný leasing ojazdeného automobilu MAZDA 626, VIN: I rok výroby 1997. Za týmto účelom žalobca na základe kúpnej zmluvy č. 05/40176 kúpil predmet leasingu za 255.000,- Sk (8.464,45 Eur), z toho žalovaný uhradil 76.500,- Sk (2.539,33 Eur) vopred.

4. Okresný súd zistil, že žalovaný v rozpore so zmluvou neuhradil časť leasingovej splátky č. 1 a leasingové splátky č. 2-7, v dôsledku čoho žalobca listom z 25.04.2006 od zmluvy odstúpil a vyzval žalovaného na vrátenie predmetu leasingu. Celková uplatnená suma pozostávala z nárokov vo výške 5.518,35 Eur.

5. Obranu žalovaného, že žalobca nepreukázal aktívnu legitímáciu nepovažoval okresný súd za dôvodnú. Taktiež nebolo podľa súdu sporné, že žalovaný ako nájomca pred uzavretím kúpnej zmluvy zaplatil predávajúcemu 76.000,- Sk (2.539,33 Eur), ktorá sa stala súčasťou kúpnej ceny predmetu leasingu. Na základe zápočtu mal prenajímateľ (žalobca) zaplatiť predávajúcemu len doplatok kúpnej ceny 178.500,- Sk (5.925,11 Eur) a bolo preukázané, že túto sumu zaplatil v súlade so zmluvou a stal sa vlastníkom motorového vozidla, jeho aktívna legitímácia v konaní je preto daná.

6. Zo splnomocnenia zo dňa 22.09.2005 bolo podľa okresného súdu preukázané, že J. T., ktorý v mene W. B. zmluvy so žalovaným uzatvoril, bol na tento úkon splnomocnený. Argument žalovaného, že plná moc udelená pôvodným vlastníkom nie je súčasťou zmlúv, z tohto dôvodu podľa okresného súdu neobstojí.

7. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru, že posudzované zmluvy nemajú spotrebiteľský charakter s tým, že na vzťahy vzniknuté z týchto zmlúv nie je možné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., resp. iné zákony upravujúce spotrebiteľské vzťahy. Zmluvný vzťah vznikol 23.09.2005 a v tomto období sa za spotrebiteľskú zmluvu považovali kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55. Právna úprava, ktorá za spotrebiteľskú zmluvu považovala každú zmluvu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, nadobudla účinnosť 01.01.2008 a v zmysle prechodného ustanovenia vznik týchto právnych vzťahov ako aj nároky z nich vzniknuté sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

8. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal právo na nezaplatenú časť obstarávacej ceny vozidla vo výške 147.579,10 Sk (4.898,73 Eur), nakoľko mal preukázané, že túto časť obstarávacej ceny vozidla žalovaný v rozpore s čl. IX bod 9.13.1. Dohody o všeobecných podmienkach finančného leasingu z 23.9.2005 k zmluve LZP/05/40176, nezaplatil. K dlžným splátkam vo výške 52.960,60 Sk (1.757,97 Eur) okresný súd uviedol, že tento nárok vyplývajúci zo zmluvy žalobcovi vznikol, nakoľko žalovaný predmet zmluvy do jeho odobratia užíval a nájomné v splátkach neplatil. Žalobcovi priznal konajúci súd aj právo na zaplatenie zmluvnej pokuty 9.230,50 Sk (306,40 Eur) v súlade s čl. VI bod 8.61 Dohody a aj náklady vynaložené v súvislosti s odobratím predmetu leasingu 17.850,- Sk (592,5 Eur). Ďalej žalobcovi priznal finančné náklady 14.397,- Sk (477,89 Eur), ktoré predstavujú neuhradenú časť provízie, ktorá bola žalobcom vyplatená v súlade s čl. IX bod 9.13.11. Dohody. Žalobcovi priznal aj vyplatenú odmenu za vypracovanie znaleckého posudku č. 68/2006 vo výške 2.380,- Sk (79,- Eur). Toto právo vyplýva žalobcovi z čl. IX bod 9.14.1. Dohody.

9. Keďže neprijateľné podmienky sú pojmom spájajúcim sa len so vzťahom spotrebiteľským, okresný súd sa zo strany žalovaného namietaným zmluvným poplatkom za vystavenie leasingovej zmluvy vo výške 92,43 Eur ako neprijateľnou zmluvnou podmienkou nezaoberal.

10. V súvislosti s kompenzačnou námietkou vznesenou žalovaným, spočívajúcou v bezdôvodnom obohatení na strane žalobcu, okresný súd poukázal na to, že leasingový nájomca uhradza splátky nájomného za predmet leasingu, nejde o splátky kúpnej ceny. Ak dôjde k predčasnému ukončeniu leasingu, nájomcovi nevzniká nárok na vrátenie doposiaľ uhradených splátok. Žalovaný predmet leasingu užíval do jeho odovzdania.

11. Súd prvej inštancie dodal, že návrhy žalovaného na vykonanie dôkazov, spočívajúce vo výsluchu svedkov, predložení účtovných kníh žalovaného, nepovažoval za dôkazy významné pre rozhodnutie, keďže sporné skutočnosti boli preukázané dôkazmi predloženými žalobcom.

12. V zmysle § 365 a § 369 Obchodného zákonníka, okresný súd priznal žalobcovi aj úroky z omeškania

odo dňa nasledujúceho po dni lehoty uvedenej vo Finančnom vyrovnaní predčasne ukončenej zmluvy LZF/05/40176 z 24.07.2006 do zaplatenia, základná úroková sadzba NBS k 08.08.2006 bola 3 %.

13. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 C. s. p. a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

14. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 26.10.2018, č. k. 2Cob/52/2018-286, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznal.

15. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych právnych predpisov, tieto správne vyložil a nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

16. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že na vzťahy vzniknuté z predmetných zmlúv a nároky z nich vzniknuté nie je možné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. Dodal, že zmluvný vzťah vznikol dňa 23.09.2005, keď sa za spotrebiteľskú zmluvu považovali kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripravenej zmluvy. Právna úprava, ktorá za spotrebiteľskú zmluvu považovala každú zmluvu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, nadobudla účinnosť od 01.01.2008, ale v zmysle prechodného ustanovenia vznik právnych vzťahov ako aj nároky z nich vzniknuté pred 01.01.2008 sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Súd prvej inštancie preto podľa odvolacieho súdu správne posúdil nároky žalobcu vyplývajúce z uzatvorenej zmluvy, ktorá bola platne uzatvorená. Preto považoval konajúcu súd námietku žalobcu, že sa jedná o neplatnú zmluvu, za nedôvodnú.

17. Ani námietky žalovaného ohľadne kvality znaleckého posudku a bezdôvodného obohatenia na strane žalobcu rovnako nie sú podľa odvolacieho súdu dôvodné, keďže súd prvej inštancie sa s týmito námietkami správne vysporiadal vo svojom rozsudku. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie, ako vo výroku vecne správny potvrdil a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

18. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (č. l. 296 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f/ C. s. p. teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalovaného ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.).

19. Žalovaný v podanom dovolaní poukázal na skutkové okolnosti prejednávaneho sporu a uviedol, že podľa negatívneho vymedzenia § 1 ods. 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch sa tento nevzťahuje na zmluvy o nájme, ktoré nezabezpečujú prevod vlastníckeho práva na nájomcu. V prípade leasingu dochádza k prechodu vlastníckeho práva k užívanej veci po splatení záväzkov, z ktorého dôvodu je podľa žalovaného takáto leasingová zmluva spotrebiteľská, ako aj spotrebiteľským úverom. Z uvedeného dôvodu sú dohody o prednostnom použití Obchodného zákonníka neúčinné s tým, že konajúce súdy sa nemali zaoberať opodstatnenosťou zmluvnej pokuty a nákladov žalobcu na speňaženie predmetu leasingu, čím mali porušiť zásadu rovnosti strán v konaní pred súdom a žalovanému mala byť odňatá možnosť konať pred súdom. K porušeniu procesných postupov malo dôjsť aj tým, že konajúce súdy nezistili náležité skutkový stav (napr. akceptovaním chybného znaleckého posudku bez stavu tachometra a VIN čísla automobilu), dôkazy významné pre rozhodnutie vo veci samej riadne nevykonali a nevyhodnotili, z ktorého dôvodu je podľa žalovaného napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné a zmätočné.

20. Dovolateľ ďalej uviedol, že neplatnosť preskúmvanej zmluvy zakladá nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za stavu, kedy súdne konanie prebiehalo vyše 10 rokov.

21. Žalovaný preto navrhuje, aby dovolací súd uznesením zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach a vec mu vráti na ďalšie konanie s tým, že mu prizná náhradu trov konania vo výške 100 %.

22. Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

24. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

25. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

26. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.)

27. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

29. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C. s. p. oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

30. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť,

proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

31. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

32. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

33. Dovolací súd ďalej uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

34. Pokiaľ v dovolaní vymedzená otázka, ktorú má podľa dovolateľa posudzovať dovolací súd, predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

35. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

36. Ak už došlo k judikatórnemu vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikatórny posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia nerešpektuje niektorý judikát najvyššieho súdu, oslabuje presvedčivosť jeho rozhodnutia. Ide tiež o negatívny dopad na predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Súd sa pri prejednávaní a rozhodovaní určitej veci nemusí stotožniť s judikátom najvyššieho súdu vydaným v skutkovo a právne podobnej veci, avšak je nevyhnutné, aby svoj odlišný právny názor argumentačne (kriticky) konfrontoval v odôvodnení rozhodnutia a dostatočne vysvetlil, prečo nebolo možné stotožniť sa s judikátom.

37. Je potom úlohou dovolacieho súdu, ak sú dôvody prípustnosti z tohto pohľadu dovolateľom uvedené, t. j. predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, aby tento odklon, ak bude mať za to, že dovolanie je prípustné, z hľadiska právneho posúdenia vec vyriešil. Dovolateľ preto musí v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí

súdov Slovenskej republiky) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí (Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, Števíček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., 2016, str. 1382).

38. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.).

39. Dovolací súd preskúmaním dovolania v prvom rade konštatuje, že v ňom dovolateľ neoznačil žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, od ktorého sa odvolací súd v riešenom spore odklonil s tým, že v ňom absentuje jednoznačné vymedzenie právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Túto nie je možné jednoznačne vyvodiť ani z obsahu podaného dovolania s dopadom na jej zovšeobecnenie (III. ÚS 123/2020).

40. Dovolateľom namietaná polemika sa okrem iného viaže na opodstatnenosť zmluvnej pokuty a nákladov žalobcu na speňaženie predmetu leasingu. Takáto dovolateľom vedená polemika sa týka skutkových záverov súdov nižšej inštancie a vlastného chápania skutkových zistení dovolateľom, ktorá však predstavuje skutkovú (a nie právnu) rovinu daného sporu, ktorá nemôže založiť prípustnosť dovolania v rozhodovanej veci.

41. Tento záver vyplýva aj zo skutočnosti, že otázka opodstatnenosti zmluvnej pokuty a nákladov žalobcu na speňaženie predmetu leasingu; môže byť predmetom len konkrétneho jedného sporového konania, z čoho je zrejmé, že takáto otázka nemôže byť predmetom skoršej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Z tohto dôvodu, nemôže dovolací súd uskutočniť meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

42. Dovolací súd taktiež konštatuje, že záver o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. pri riešení tzv. skutkových otázok zaujal už vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach viď aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017), zotráva na ňom a nevidí dôvod, aby sa od neho v rozhodovanej veci odklonil.

43. Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bolo úspešne podrobené testu ústavnosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

44. Dovolací súd zároveň dodáva, že za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 C. s. p., nemožno považovať argumenty žalovaného uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmá v zásade len jeho nespokojnosť s vyvodením skutkových zistení a záverov konajúcich súdov.

45. Ďalej dovolací súd poukazuje na to, že predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

46. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces. Túto vadu videl dovolateľ v tom, že konajúce súdy nezistili náležité skutkový stav (napr. akceptovaním chybného znaleckého posudku bez stavu tachometra a VIN čísla automobilu), dôkazy významné pre rozhodnutie vo veci samej riadne nevykonali a nevyhodnotili, z ktorého dôvodu je podľa žalovaného napadnuté rozhodnutie zmätočné.

47. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právneému rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

48. Dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania), nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R37/1993, R125/1999, R42/1993). Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, dospel k záveru, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O. s. p. Pre tento záver svedčí aj § 243a ods. 2 druhá veta . s. p., ktorý upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 07.11.2013, sp. zn. 5Cdo/275/2013). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

49. Podľa § 185 ods. 1 C. s. p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 C. s. p.).

50. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C. s. p.).

51. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvej inštancie; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 384 C. s. p.).

52. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 442 C. s. p.).

53. Keď Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Nesprávne hodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto

dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá.

54. K dovolacej námietke nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

55. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

56. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

57. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005 z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

58. Dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nie sú nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok spĺňajú parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia.

59. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že posudzované zmluvy nemajú spotrebiteľský charakter s tým, že na vzťahy vzniknuté z týchto zmlúv nie je možné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., resp. iné zákony upravujúce spotrebiteľské vzťahy. Zmluvný vzťah vznikol 23.09.2005 a v tomto období sa za spotrebiteľskú zmluvu považovali kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55. Právna úprava, ktorá za spotrebiteľskú zmluvu považovala každú zmluvu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, nadobudla účinnosť 01.01.2008 a v zmysle prechodného ustanovenia vznik týchto právnych vzťahov ako aj nároky z nich vzniknuté sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

60. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolací súd konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov.

61. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalobca mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

62. Dovolací súd zároveň poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa

vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

63. Dovolací súd preto konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

64. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/, f/ C. s. p., odmietol.

65. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. s dôrazom na skutočnosť, že žalobcovi žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli.

66. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.